

THEODOOR ROOSEVELT. †

Slechts één keer, meen ik, hebben ze elkaar ontmoet: de balling, thans, te Amerongen en de gestorvene, ver weg, in Amerika, op Sagamore Hill.

Wilhelm von Hohenzollern en Theodoor Roosevelt. . . .

't Was, toen de ex-president, na zich door een jaar olifantenjacht in Centraal-Afrika te hebben verpoosd van zijn veelbewogen presidentschap en van zijn laatste verkiezingscampagne, waarin hij het onderspit dolf, — toen hij, alvorens, gewoon burger nu, terug te keeren naar Amerika, zijn rondreis door Europa deed en er allerwege met de erbewijzen voor een staatshoofd in functie ontvangen werd.

Op die reis heeft hij ook Berlijn bezocht.

Gelijk zijn moederland, — Nederland, vanwaar zijn voorvader, 'n Zeeuwsche „rondkop” uit een oud geslacht van Watergeuzen, in 't midden der zeventiende eeuw naar Engeland overstak.

Toén hebben Theodoor en Wilhelm elkaar ontmoet.

Maar *intiem* heeft de kennismaking hen niet gemaakt; ja, zelfs sympathie tusschen die beide ontstond er niet.

Neen, de Hohenzollern, ondanks zijn moderne bevliegingen en soms zelfs geniale grepen in de toekomst, was te zeer man van het „oude régime,” waarvan men in Amerika de heugenis zelfs reeds verloren had, dan dat die twee „accordeeren” konden!

't Waren, zeker! twee sterren aan den staatkundigen hemel, die *beiden* een tijdlang schitterden als van de eerste grootte; maar baan en omloopstijd en onderlinge afstand, 't liep alles te zeer uiteen, dan dat er van eenige aantrekkingskracht kon sprake zijn.

Het bleek wel uit beider volgend leven.

Keizer Wilhelm, die er anders wel van hield om voorname buitenlanders door banden van vriendschap aan zich te verbinden, heeft zich om Roosevelt verder nooit druk gemaakt. En hoe déze over Duitschland en zijn keizer dacht, is in den jongsten oorlog overvloedig gebleken.

Roosevelt heeft zelfs deze zijne meening met het bloed van zijn geslacht bezegeld: een zijner zonen rust als gevallen in Franschen grond, en nog kort voor de dood vrij plotseling 'n einde maakte aan zijn veelbewogen leven, zon de rough-rider op een reis naar Europa, om het graf van dien zoon te bezoeken.

't Was géén „span”: keizer en ex-president!

En tóch was er op één voornaam punt groote overeenstemming in beider denkbeelden.

'k Zou zeggen op een overhéerschend punt. Dat de staatkunde der volkeren en der regeerders bepaalt, zoowel internationaal als naar haar binnenlandsche zijde.

Wat Wilhelm von Hohenzollern tháns denkt over de idee van een „Volkerenbond,” doet weinig meer ter zake; zijn onwillig gebaar, waar hij misschien geen woord aan toevoegen zou, heeft geen andere dan anecdotische waarde.

Zoo nu als vroeger acht hij het een hersenschim.

't Zij hij schrikkelijk hebbe gedwaald óf naar zijn beste weten het goede gezocht heeft voor zijn volk — ik spreek nu *niet* over het al of niet provoceeren van den oorlog, maar over de krijgstoerusting en ter zee, vele jaren lang — hij ging van de onwankelbare opinie uit, dat de *vrede* slechts te verkrijgen en te behouden was, wanneer de natie elk oogenblik, als 't moest, bereid was haar hartebloed er voor te offeren, en wanneer zij ook materiéel daartoe in staat was.

Welnu, — *precies zoo* oordeelde Roosevelt!

Hij heeft die meening jaren lang gepropageerd.

En hij vond president Wilson met diens professorale Volkerenbond-vondst een niet ongevaarlijken dweper, die straks Amerika leelijk in de nesten helpen kon.

Hm! bonden en traktaten en mooie verbroederings-speechen . . . alles goed en wel en ook van betrekkelijke waarde, oordeelde Roosevelt. . . .

Maar de „gepantserde vuist” kon niet gemist.

Op *dit* punt was hij 't met den Duitschen keizer eens en 't kan best zijn, dat juist de gelijkheid van oordeel op dit voorname punt hen beiden nog verder van elkaar verwijderd heeft, — bewust of onbewust.

Ja, *Roosevelt* was de meening toegedaan, dat men zelf dadelijk flink moest toeslaan, opdat een ander niet de eerste zou zijn!

„Sla toe! Sla vlug! en Sla ráák!” Dit was Roosevelt's meening over den onderlingen omgang der natiën bij internationale geschillen, wanneer de een niet voor den ander wijken wou. Zoo is zijn meening geweest zijn leven lang.

Hij was nog vrij jong, aan 't begin zijner staatkundige carrière, onder-staatssecretaris van Marine, toen de verwickelingen uitbraken met Spanje over 't eiland Cuba.

Mc. Kinley was destijds president.

Amerika was nog in een vrij pacifistische stemming. Leger en vloot moesten weinig kosten. Valt men ons niet aan, wat zullen we ons dan met eens anders doen bemoeien! was veler meening in het geïsoleerde, van grondstoffen en levensmiddelen rijk voorziene Amerika.

Maar Roosevelt dacht er anders over.

Spanje moest een ultimatum gestuurd.

En als het niet direct boog, dan moest de Amerikaanse vloot de Spaansche tegemoet varen en tot den laatsten splinter toe in den grond schieten. . . dát was Roosevelt's manier om een geschil uit te maken. En hij pleitte, ook publiek, met zóóveel vuur en overtuiging, dat eerst Mc. Kinley persoonlijk en daarna de gansche raad van ministers met aandacht naar zijn uiteenzetting luisterden, welke niet zonder invloed bleef.

Hij betaalde, als 't moest, met zijn bloed.

Want een jaar later nam hij aan 't hoofd zijner vrijwilligers op Cuba persoonlijk aan den oorlog deel, volgens zijn stelregel, dat de beste burger niet hij is, die de welvaart zijns volks verhoogt, maar die zijn leven voor zijn land op 't spel zetten durft.

Die man is hij gebleven, zijn leven lang.

Hij heeft zijn volk gewezen den weg eener wereld-politiek, waarbij aan de United States een zeer gewichtige plaats wordt ingeruimd, en ware hij blijven leven, zoo zou *dit* zeker de grondslag geworden zijn van zijn verdere politiek.

Maar een, machtiger dan hij, maakte hem machteloos.

Zijn tropische jachttochten hebben hem geknakt, zijn gezondheid ondermijnd, en hij dreigde een geregelde patiënt te worden in gasthuis en ziekenkamer.

Zúlk een ouderdom is echter den eens zoo robuusten man gespaard.

Zondag 5 Januari ging hij nog vrij wél te bed. . . Toen zijn gade, enkele uren later, zijn slaapvertrek binnentrad, was hij reeds, zonder dat één der zijnen hem de oogen had toegedrukt, gestorven.

Zijn leven was een leven van onrust en strijd; moge zijn einde rust en vrede zijn geweest!

P. Br.

V A R I A.

Tijdswaarde.

Laat het kostelijkst van al
U niet roekeloos ontslippen,
Dat 's de Tijd, die snel gaat glippen
Zonder dat hij keeren zal.
Och, hoe dun is het getal,
Dat zijne uren meet bij stippen,
Eer de dood de draad komt knippen
Van hun leven onverwacht:
Meest verloren, minst geacht.

J. VAN DEN VONDEL.